

„Edinost“

Izbrano besedilo za dan, razen nedelje in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 14 kros
za pol leta 11 „
za tretje leta 8 „
za štirje leta 6 „
za pet let 5 kros

Naročnino se plačevati naprej. Na naročeno brez priložene naročnine se ne računa.

Po tiskarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 5 stotink (3 avč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprilagojeni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Mollin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Iz deželnega zbora istrskega.

Za bogoslužje v staroslovenskem jeziku.

Posl. Josip Kompare in tov. so stavili v seji dne 13. julija nastopno interpelacijo na e. k. vlado:

Do okoli leta 1872 bila je v Goriškem centralnem semenišču posebna stolica staroslovenskega jezika s posebnim ozirom na cerkveno liturgijo. Profesorja te stolice je e. k. vlada posebej honorirala. Predavani so se morali udeleževati bogoslovci slovenske narodnosti iz Istre in Kvarnera. Kakor je razvidno iz zgodovinske razprave »Historia Seminarii Goritensis«, spisane po pokojnem prof. dru. Koejančiču, je e. k. vlada v onem letu kar naenkrat in brez razloga omenjeno stolico zatrla in profesorju odtegnila dotični honorar. Omenjeni veleučeni profesor dr. Koejančič si je mnogo prizadeval, da bi doznal vzrok takemu postopanju e. k. vlade, a ni ga doznal, kakor je sam priznal.

Z ozirom na to, da ima slovanski narod v Istri in na Kvarneru od rimskih papežev podeljen privilegij, da se bogoslužje opravlja v staroslovenskem jeziku;

z ozirom na to, da se je poraba staroslovenskega jezika za bogoslužje deloma zgubila radi staroslovenskemu jeziku neveselosti duhovnov, deloma se silo zatrla;

z ozirom na to, da slovanski narod v Istri in Kvarneru zahteva vzpostavitev staroslovenskega jezika v bogoslužju,

vprašajo podpisani:

1) Iz kakšnega razloga je e. k. vlada suspendirala stolico staroslovenskega jezika v Goriškem centralnem semenišču?

2) Ali je e. k. vlada pripravljena, storiti vse potrebne korake, da se omenjena stolica vzpostavi v najkrajšem času?

Iz razprave o proračunu deželnega šolskega zaklada.

Posl. Kompare in tov. so stavili dne 11. t. m. nastopnih pet predlogov:

I.

(K X. rubriki proračuna šolskega zaklada za 1902.)

Visoki zbor naj blagovoli zaključiti:

C. k. dež. šolski svet se pozivlje, da dogovorno z dež. odborom predloži dež. zboru zakonski načrt o učiteljski plači v tem smislu, da odpade klasifikacija učiteljev po mestih in druge plačilne razlike ter da se vsem učiteljem povečuje plača

edino z ozirom na čas njihovega povoljnega službovanja kakor je predlagal posl. Spinčič v IV. seji dne 2. avgusta 1901 k § 23. zakonske osnove za zboljšanje učiteljskih plač. (Odbito.)

II.

(K rubriki XVIII. proračuna šolskega zaklada za leto 1902.)

Visoki zbor naj blagovoli skleniti:

C. k. dež. šolski svet se pozivlje, da svoj odlok od dne 16. novembra 1877 št. 1473 spremeni v tem smislu, da se učiteljem na pomožnih šolah v razmerju s poboljšanjem plač učiteljskemu osebju z zakonom od 9. oktobra 1901 št. 35 B, remuneracije primerno povišajo in da se iste brže izplačujejo nego je to dosedaj v navadi.

(Sprejeto z dostavkom, da veljaj od prihodnjega leta naprej.)

III.

(K rubriki I. naslov 1. proračuna šolskega zaklada za leto 1902.)

Visoki zbor naj blagovoli skleniti:

C. k. vlada se pozivlje, da poviša svoj prinos za ljudsko šolstvo v Istri od 47.000 K letnih na 150.000 K pod pogojem, da se pri odločujočih čini-teljih doseže znižanje, eventuelno odprava šolskih taks in da se z omenjeno svoto in daljnimi potrebnimi prinosi dežele ustanove ljudske šole povsod, kjer se jih po zakonu ustanoviti mora.

(Sprejeto v tej nekoliko spremenjeni obliki. Posl. Kompare je predlagal brez-pogojno odpravo šolskih taks.)

IV.

(Za ustanovitev šole v Podpeču in Rozarju.)

Visoki zbor naj blagovoli skleniti:

C. k. dež. šolski svet se pozivlje, da čim prej ukrene vse potrebno, da se, ugodivši testamentu pok. župnika Fabrisa iz Loke, iz njegove zapuščine ustanovi jednorazrednica v Podpeču za Podpeč, Zazid, Zanigrad, Praproče in Kontestabel in jednorazrednica v davčni občini Rozari-jol se sedežem, katerega bo šolska komisija smatrala ugodnim.

(O tem predlogu je izjavil šolski odsek, da ustanovljanje šol spada v delokrog šolskega sveta.)

»Po rodbini... Grofovi Armano so staro italijansko plemo, je odgovoril grof. »Jaz sem zato do gotove meje pooblaščen smatrati vas svojo rojakinjo, ki mi je premagljivo simpatična.«

»Vi poslušate mene danes prvič, gospod grof?« je vprašala Carlitta s smehljajem na obrazu. Ona je takoj zapazila, da spada grof Armano v vrsto onih starih, zapravljenih, navdušenih, kateri bi vse žrtvovali lepej igralki ali pevki. V svoji omotici so slepi, brez-obzirni in trdosrčni. Ti ljudje so bili Carlitti najneestrpnejša bitja v njenem umetniškem življenju, katerih pa se je ona znala hitro otresti.

»Res, jaz vas danes prvič poslušam in vidim, a sem tako navdušen, da bi vas do večnosti poslušal in gledal, je rekel grof emfatiško, hoté se laskati pevki in jej dati občutiti navdušenost svoje duše. Ali to ravno mu je vse pokvarilo. Obraz primadone, dosedaj prijazen in uljuden, je začel hkratu dobivati hladen, resen izraz, česar pa grof niti zapazil ni.

»Vi ste sami tukaj?« je vprašal grof hitro zatem.

V.
Za napravo ceste Rakitovec—Podpeč—Črtnkal, za dovršitev ceste Jelovica—Podgorje—Črtnič—Dolina in popravilo ceste po osapski dolini.

Deželni odbor se pozivlja:

a) da ukrene vse potrebne korake: a) da se čim prej napravi že načrtana cesta Rakitovec—Podpeč—Črtnkal, za katero je bila e. k. vlada določila podporo, interesovane občine (v občini Dekani) svoj prispevek in je deželni odbor odobril takratni načrt ter bi bila to najkrajša zveza Buzetskega okraja s Trstom; b) da nakaže podporo za dovršitev ceste Jelovica—Podgorje—Črtnič—Dolina, ki je na obeh koncih že dovršena ter manjkajo zveze le še po sredi; c) da podpre s potrebno podporo okrajni cestni odbor koperski, ki dobro ve, kako potrebno je popraviti obe cesti, toliko ono v osapski, kolikor ono v rižanski dolini.

Politični pregled.

V Trstu, 14. julija 1902.

Deželni zbori. Istrski. VIII. seja v Kopru, dne 12. julija 1902. — Ob 9. uri 35 minut je deželni glavar otvoril sejo. Opravičila sta odsotnost dra. Laginja in Marchetti. Vlada predloži glede davčnih olajšav za delavska stanovanja se je v prvem čitanju izročila politično-ekonomskemu odseku v proučenje in poročanje.

Razven že v sobotni brzojavki naštetih interpelacij so se nahajale med ulogami še: posl. Andrijičica in tovarišev o natančnejšem uknjiževanju posrednih postavk v davčne knjizice. (Sedaj se namreč iz večine uknjižujejo cele dolžne svote ter ni razvidno iz davčnih knjizic, koliko plačuje kdo na ime enega, koliko na ime drugega davka, kar povzroča sitnosti glede uveljavljanja vol. pravice.) Isti poslanec je interpeliral vlado, hoče-li po strokovnjakih dati pregledati knjige davčnega urada na Krku glede občinskih doklad, iztirjanjeh od davčnih občin Baška, Dragabaška, Starabaška in Batomelj za leta 1891 in 1892, eventuelno tudi za prejšnja in poznejša leta.

Posl. Spinčič je stavil, kakor smo že omenili na kratko, vprašanje do predsednika (sklicuje se na § 20 pravilnika) zakaj ne dovoli, kakor so ga prosili poslanci manjšine, da bi vsak poslanec smel prečitati svoje interpelacije oziroma predloge v jeziku, v ka-

»Ne, moja teta je z menoj, je odgovorila hladno Carlitta.

»Morem-li imeti čas, da vas obiščem v vašem stanovanju, je vprašal grof z nekim zaupljivim tonom, kateri se je kakor mrz dotaknil pevkininega srca. Ona je prebledela in strogo pogledala grofa.

»Ne, je odgovorila ona kakor odtujeno. »Mi ne vsprejemamo takih obiskov.« Rekši to se je grofu z glavo nalahko poklonila in hitro odšla v svojo toaletno sobo.

»Uh!« je izustil grof začudeno in se obrnil proti intendantu.

»Ste-li čuli? Ta praska kakor divja mačka.«

Mladi intendat se je le nasmešnil.

»Ona je nasproti vsem enaka, je intendat utolažil grofa.

»Ah, tedaj je kaj drugega!«, je rekel grof, ki se je pomiril na intendantovo pripombo:

»Ali vendar preveč divja, a na odru izgleda tako mila in krotka.«

Na to se je grof zahvalil intendantu in se oprostil. Vrnivši se v ložo, je našel v njej grofa Slavomira, kateri je med njegovo odsotnostjo nekočkrat pogledal s svojim ku-

terem jih je spisal. Naglašal je, da je manjšina o uveljavljanju svojih pravic že preveč ponižna in da bi se ista zamogla poslužiti tudi drugih sredstev v dosegu svojih pravic, česar pa za sedaj še nočejo storiti. Opozarjajo pa predsednika, večino in vladnega zastopnika, da ne bodo več trpeli takega ponižanja in da bodo našli sredstev, ako predsednik ne spremeni svojega postopanja, da pridejo do svojih pravic.

O resoluciji posl. Cleve, ki protestira proti liturgičnim »novotarijam« v istrskih cerkvah, se bo razpravljalo v prihodnji seji.

Predlog posl. Kompareta o ustanovitvi dveh jednorazrednic iz zapuščine župnika Fabrisa, se je sprejel v spremenjeni obliki, da se naj dotični predlog izroči pristojni oblasti, ki naj že enkrat izvrši testament pok. župnika Fabrisa. K predmetu so govorili posl. Benatti, ki je pripovedoval, da je župnik Fabris hotel ustanoviti šolo samo v Lokah, odbornik Chersieh, ki je predlagal gori navedeno spremembo, in posl. Kompare, ki je pojasnjeval, da je zapuščina Fabris namenjena za šolsko izobrazbo vseh v župniji Loka spadajočih šolskih otrok. Šola v Loki pa ne more služiti vsem tem otrokom, ker je prvič prenapolnjena, v drugi vrsti pa je mnogo otrok, ki je ne morejo obiskovati, ker so oddaljeni od nje več nego 4 kilometre.

Govornik meni torej, da bi ustrezali namenu in misli zapustnika, ako bi se ustanovili predlagani dve jednorazrednici (v Podpeču in Rozarju), za kar bi dohodki zapuščine (30.000 K letnih) zadostovali.

O obračunu dež. kreditnega zavoda je za poročevalcem dr. Rizijem govoril hrvatski dr. Stanger, ki je našteval razloge, iz katerih manjšina ne more imeti zaupanja do tega zavoda. Zavod posojuje denar tudi takim pristašem italijanske stranke, ki niso vredni kredita, ker so prezadolženi, dočim slovanske prošlee odbija, ako istih ne priporoča poverjenik — Krstić. Govornik je izrazil željo, da bi imel kreditni zavod vsaj zaupnike iz jedne in druge stranke. Manjšina bo glasovala proti obračunu.

Posl. Bartoli je utemeljeval svoj predlog glede volilne preosnove. Stvar je za nas tolike važnosti, da se povrujemo k predmetu v posebnem članku. Za danes se omejujemo na glavne točke direktiv, ki jih predlog nalaga deželnemu odboru za sestavo novega volilnega reda. Ustanovi naj se 5. splošna

kalom markezo, katere ni tega prezrla, kar mu je dala čuti, ker ga je tudi ona čisto iskalo s svojim lognetom in o srečanju pogledov se je posmešnila tako ljubeznjivo in koketno, da je grof moral biti oprezen radi občinstva in še več radi Alice, katere bi lahko opazila to igro. Medtem je predstava nadaljevala, no, grof Orfeo ni kazal zanjo nikakega interesa. Sedaj se mu Carlitta ni zdela nimalo lepa, našel je celó, da v njenej zunanosti ni nikake fine, niti dražestnosti. A ta njen glas! Ta mu je bil sedaj neuglajen, neizoliran in okoren. Ona je postala zanj popolnoma drugo bitje, odkar ga je tako nemilo odbila, in namesto prejšnjega oduševljenja se je pojavila v njegovi duši mrznja nasproti njej.

Niti balet ga ni navdušil. Prima ballerina Cordonna je bila sicer večša plesalka, ali jako mršava, tako, da ga njene smeje in na draženje živcev proračunjene kretnje niso mogle navdušiti niti najmanj. Ostalih plesalk pa ni hotel niti gledati. Zdelo se mu je, da so to deklice, angažovane z ulice, katere morajo navadno plesati — lačne.

(Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

IV.

»Izvolite iti z menoj, je rekel uslužno grofu. »V ostalem ni nikake sile radi kostuma... ona ga obdrži tudi v sledečem dejanju.«

Carlitta je stala ravno v krogu svojih kolegov in kolegij, kateri so ogledovali dar, ki ga je dobila in jej častitali. V tem je pristopil intendat z grofom Orfejem. Ponudivši jej roko, jej je intendat čestital z nekoliko besedami na vspehu in na ovaciji, a zatem je predstavil Orfeja.

»Grof Armano...«

»Kateri je želel, pokloniti se vaši umetnosti in vašim dražestnostim, je rekel grof toplo in galantno v dovršeni italijanščini, držeč v svoji roki, dalje nego bi trebalo, nežno, malo pevkinino ročico.

»Vi ste Italijan, gospod grof?« je vprašala pevka, prijazno motreča grofa, ki se je raztapljal pod njenim pogledom.

kurija po vzgledu pete kurije za državno-zbornske volitve. V mestih in kmečkih občinah naj se zniža cenzus in tako razširi volilna pravica na širše kroge. Eventuelno se razširi volilna pravica tudi v kuriji veleposesnikov z uštevanjem tudi drugih davkov, razven zemljiškega, v cenzus. Volitve naj bodo neposredne v vseh petih kurijah, z listki in tajne v prvih treh, ustne v IV. in V. kuriji. Volitve bodijo jednoimenne, t. j. vsak okraj voli po jednega poslanca. Volilni okraji naj se ustanove kolikor mogoče narodno-jednotno. Volilno postopanje, sestava volilnih imenikov itd. naj se natančno določi, da ne bo v tem oziru nobenega dvoma. Političnim oblastim naj se odtegne vsaka možnost uplivanja na volitve; iste naj volitve samo nadzorujejo. Proti volilnim imenikom bodi dovoljen rekurz.

Posl. Bartoli je v svojem govoru dejal, da je večina dala inicijativno volilni preosnovi. Manjšina ga je primerno zavrnila.

Posl. Spinčić je izjavil, da bo manjšina glasovala za predlog, da si bi imela kaj prigovarjati v marsičem. Tudi manjšina je, kakor je to že v eni prošlih sej naglašal dr. Leginja, za ustanovitev splošne kurije in za znižanje cenzusa v III. in IV. kuriji. Sedanji minimum davka — 20 K — je vsekakor previsok ter ne najdemo kaj takega nikjer v vsej Avstriji. Morda bi se dal ustanoviti minimum 5 K. — Glede veleposesnikov želi manjšina, da se ta kurija spremeni po vzgledu Dalmacije v kurijo »veleporeza«, v skupino največjih davkoplačevalcev, brez obzira, ali plačujejo te davke od zemljišč, ali na dohodarini, od trgovine, obrti itd. Tako naj se odpravi krivica, da voli 50 veleposesnikov v Istri 5 poslancev. Tudi kurija »veleporeza« naj voli jednoimenne po okrajih.

V vseh kurijah naj se uvedejo izravne (direktne, neposredne) volitve, povsod tajne, ne pa ustne. Naj se ustanove volitve s kroglijami, kakor je to v navadi v drugih državah. Jednoimenne naj bodo volitve tudi v II. kuriji (trg. komora); tu bi vsaj volili trgovci 1. poslanca in obrtniki drugega.

To so glavne opazke manjšine, na katere je govornik opozoril navzočega odbornika dra. Trinajstića, ki »ne samo da zna, ampak tudi priznava, da zna hrvatski«, in od katerega pričakuje, da se bo nanje oziral o sestavi velilne preosnove.

Govor posl. Spinčića priobčimo v celoti.

Po poročilu posl. Bubbe o deželnem proračunu za leto 1902. je posl. Kozulić podal izjavo, da manjšina ne bo glasovala za proračun. Podrobna debata o proračunu se bo vršila jutri.

Goriški. V zadnji seji sta bila predloga posl. Streklja o toku Vipave od kranjske meje naprej in o prošnji na vlado, da okrajno cesto od Ajdovščine pri Rebku v Rihenberg in Komen do »božjega polja« pri Proseku vsprejme v svojo upravo — ter predlog posl. Jakoničiča za napravo načrta zakona o spremembi občinskega reda in občinsko volilnega reda — izročeni odsekom. — Daljša debata se je vnela o točki: gradba norišnice. Deželni odbor predlaga zgradbo norišnice s potroškom k večjemu 950.000 K., na prostoru, že kupljenem v ta namen, za 350 norcev. Predlogu se je protivil dr. Tuma. No, vsprejet je bil predlog dež. odbora.

Italijanski kralj Viktor Emanuel III. na Ruskem. Kralj Viktor Emanuel je predvčeršnjim prestopil na ruska tla, kjer ga je na meji vsprejelo odposlanstvo ruskega carja. Potovanje po ruskih tleh je bilo oficijelno in so bili kralj, kakor tudi njegovo vojaško spremstvo, v vojaški uniformi. Vse postaje na Ruskem so bile odičene z zastavami, slavoloki in zelenjem in so bile ob vsej železniški progi postavljene vojaške čete.

Iz Petrograda je mnogo naroda odpotovalo v Peterhof, kjer je izstopil italijanski kralj.

Peterhofski kolodvor je krasno odičen. Povsod se ruske zastave križajo z italijanskimi, vse je ovenčano s cvetjem. Kralja so na peterhofskem kolodvoru pričakovali vsi ministri z ministrom za zunanje stvari, grofom Lamsdorffom na čelu; bilo je tudi mnogo generalitete in drugih visokih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Ob 4.25 uri popoldne prijahal je na kolodvor car Nikolaj v družbi velikega kneza Mihajla Aleksandroviča in ob spremstvu carske vojaške straže

na konjih; nekoliko pred carjem dospeli so na kolodvor drugi veliki knezi. Ko je došel car pred kolodvor, pozdravilo ga je tamkaj nastavljeno vojaštvo s klici »na zdravje veličanstvo«.

Carski dvorni vlak, v katerem se je vozil kralj od ruske meje do Peterhofa, došel je na peterhofski kolodvor točno ob 4. uri in pol popoldne. Ko se je vlak ustavil, zavrnila je vojaška godba novo-čerkaskega polka italijansko kraljevo koračnico. Car in kralj sta se presereno pozdravila, objela in poljubila. Kralj je potem podal roko vsem navzočim velikim knezom, na kar se je nekoliko minut pogovarjal z ruskim ministrom za zunanje stvari, grofom Lamsdorffom, car pa z italijanskim ministrom za zunanje stvari, Prinettijem. Ko sta se oba vladarja pojavila na kolodvorskem trgu, ju je ogromna tamkaj zbrana navdušeno aklamirala. Vladarja v prvi kočiji, in za njima ostalo spremstvo, odpeljali so se na to v carsko palačo, ob vhodu v katero so pričakovali došlece razni visoki ruski dostojanstveniki. V caričini dvorani ste vsprejeli kralja carica in carica-mati.

Ob 7. uri in pol zvečer je bil v dvorani Petra Velikega gala-obeđ. Dvorana je bila čarobno odičena. Med obedom svirala je godba ruske in italijanske kompozicije.

Toliko italijanski, kolikor ruski listi jako navdušeno opisujejo ta sestanek obeh vladarjev in mu pripisujejo veliko politično važnost.

Demonstracija v Zagrebu. Kornij poveljnik v Zagrebu, baron Beehtolsheim, je slavil te dni petdesetletnico svojega vojaškega službovanja. Tem povodom so mu priredili od vojaških in civilnih službenih strani mnogih slavnosti in ovacij. Na bakljadi v petek pa je kalil slavnost jako neprijeten — za prireditelje namreč — pojav med občinstvom. Ko je namreč korni poveljnik, z banom grofom Khuen Hedervaryjem ob strani, z balkona doli ogovoril vojake, so se začeli iz med občinstva protesti in razni vskliki, ki so se ponavljali. Redarstvo je poseglo vmes in je aretiralo več oseb.

Vzroki temu so kmalo povedani in slab poznavalec duše narodov bi moral biti oni, ki ne bi umel teh vzrokov. General konjštva, baron Beehtolsheim, je tisti general, ki je nemo prisostoval, ko je cesar Viljem v svojem glasovitem govoru pozival tudi Nemce »onkraj meje« na boj proti Slovanom.

Da že to dejstvo samo ni ustvarilo najboljšega razpoloženja v hrvatskih rodoljubih od njegove ekscelence, tega pač ne treba pripovedovati. K temu so se na bakljadi zgodile skoro neverjetne — breztaktnosti, ki so bile le kaplje v plamen.

Hrvatski sinovi so morali pred očmi svojih očetov in mater nositi lampijone, ki so bili večinoma v madjarskih barvah, in transparente z napisi »hoeh«. In ti hrvatski sinovi so morali tudi kričati »hoeh«. Najhujše pa pride šele: isti korni poveljnik, ki si je svojo vojniško slavo stekel s pomočjo slovanskih sinov, ki je desetletja prebil med Hrvati, isti korni zapovednik je z balkona doli, v prestolnici trojedine kraljevine in v pričo stotin hrvatskih sinov, govoril hrvatskim vojakom po — nemški!

»Hrvatska« zaključuje svoje poročilo s perečo ironijo: Tako se je zahvalil, pa ako je ob vsem tem zadovoljen in srečen, vsaj tako srečen, kakor je bil v Marienburgu, tedaj mu mi — čestitamo!

Tržaške vesti.

Osebnost. Gosp. Vladko Trnovc, sin gospoda v šesodnega svetovaleca, je napravil na tukajšnji pomorski akademiji poslednjo skušnjo za pomorskega kapitana dolge vožnje. Vrlemu, rodoljubnemu mladencu naše iskrene čestitke!

Poroka. V soboto poročil se je v Kronbergu gosp. Jaka Štoka, sollicitator odvetniške pisarne g. dr. G. Gregorina, z gospo Vekoslavom Leban iz Ajševce. Novoporočencema obilo sreče!

Na c. kr. ženskem učiteljskem v Goriču je napravilo 37 gojenk zrelostni izpit in sicer: Ljudmila Eržen, Silvija Fux, Kristina Gerdol, Olga Juvančič, Marija Lapajne, Ivana Simčič in Ela Vidmar z odliko z nemškimi in slovenskimi poučnim jezikom. Štefanija Havel in Ema Tirlik z odliko v slovenskem učnem jeziku. Marija Gasperin,

Frančiška Krovat, Rozalija Jebačin, Stefanija Kokalj, Amalija Komotar, Davorina Lapajne, Milena Lazar, Matilda Lecker, Frančiška Ličar, Marija Posega in Lojzka Rosenberger so napravile izpit s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Marija Barle, Antonija Besednjak, Ernesta Blažica, Marija Blažič, Alojzija Cink, Anica Komel, Marija Kovačič, Pavla Lorencuti, Stefanija Marinšek, Amalija Martelanc, A. Ivana Martelanc, Josipina Sedej, Gizela Širca, Eleonora Šauli, Milka Štrosar, Angela Šušteršič in Katica Valentič le s slovenskim učnim jezikom.

Dalje so nekatere gojenke delale maturo iz svobodnih predmetov in sicer: otroškega vrtea, gluho-nemstva, iz hrvatskega in italijanskega jezika.

In zopet šole! Kedor iz-med nas je bil tako srečen, da je mogel uživati pouk na ljudskih šolah v materinem jeziku, pove naj nam, ali se ni veselil onega dne, ko smo peli v šoli? Kako smo težko pričakovali ure petja in kako hitro nam je ta ura minila! »Golobček čedna stvarica« — ali pa: »Kdo te ptiček mali, peti je učil?« — oh! ali si nismo tudi mi želeli, da bi bili tudi mi ptički, da bi prepevali z njimi?! Sladki, presladki spomini! — — In kako ponosno so se nam širila naša otroška prsa, ko smo zakrožili ono: »Visoko vrh planin stojim, — V veselju rajskem tu živim«! — In kedo iz-med nas se več ne spominja, kako smo si predstavljali v svoji otroški živahnosti domišljiji oni čolnčič, ki plava po blejskem jezeru?!

In kako veseli so bili naši roditelji, kadar smo jim zapeli novo pesmico, ki smo se jo naučili v šoli!

In tega veselja nimajo naši slovenski tržaški otroci. Tudi naši reveži se uče v šoli petja, a reveži ne vedo, kaj pojó.

Niti onega nedolžnega veselja, kakor smo je uživali mi, ne privošajo našemu otroku.

In kaj je zakrivil ubogi slovenski otrok v Trstu, da mu krađejo celó to nedolžno veselje, da bi prepeval in umel, kar prepeva?!

Kaj so zakrivali ubogi slovenski stariši v Trstu, da njihov otrok ne more biti deležen tega, česar so bili deležni oni in kar jim vedno obuja najslajše spomine?

Mari naj bo slovenski otrok izročeni usodi večnega trpljenja, kamor ne sme kaniti kapljica radosti?!

Ubogi slovenski otrok! Kakor hito moraš v šolo, iti ti je ptujemu učitelju v roke, učitelju, ki govori tebi ptuj jezik, učitelju, ki te uči ptuje pesmice, katere sicer prepevaš — a ne v veselje tvojim roditeljem! Saj z istimi le obujaš v svojih roditeljih spomine na mlada leta! In ako oni te spomine primerjajo z razmerami, v katerih mora živeti njihov otrok, napolnujejo jim srce z žalostjo in vedno večim srdom proti onim, na katerih je krivda, da se našemu otroku godi v Trstu — tako!

Ali bo kedaj konec taki nedostojni igri?! Tajnikovo poročilo družbe sv. Cirila in Metodija za Istro, prečitano na letošnji glavni skupščini, je na mnogih mestih veleinteresantna lektira, ker je verno zrealo, v katerem se kažejo naše razmere, obupne borbe naroda za fundamentalne pogoje svojemu obstanku, za izobrazbo, za šolo. Duša se ti vspenja v ogorčenju, ko moraš čitati, kako se mora narod še le boriti in žrtvovati krvave žulje svoje, da si osigura nekaj, česar mu ne bi smel nikdo kratiti, ker izhaja iz najnaravnega, človeškega in božjega prava. Se svojim rojstvom že je dobil človek pravo do svoje izobrazbe! Kakor je ni sile, ki bi mogla elevati: dete, ne rodi se! — tako je ni sile, ki bi imela pravico, skriti skupini ljudij, narodu, pravico, pridobljeno z rojstvom, ki bi mogla in smela zahtevati: narod, ne izobrazuj se v svojem materinem jeziku!

Sramota za sedanji, tako imenovani »prosvetljeni vek« je, velika sramota, da se ljudje, da se narodi morajo še le krčevito boriti v obrambo tega prirodnega prava! Sramota je, da morajo narodi s krvavimi žrtvami še le snovati obrambena sredstva — šolske družbe — v zavarovanje nečesa, česar ne bi se smel nikdo dotakniti. Da, potreba snovanja šolskih družeb v obrambo pravice do svoje izobrazbe je žalosten znak, da se človek še ni toliko oplemenil, da bi spoštoval sočloveka, jednakega si že po rojstvu.

Take misli te obdajajo, ko čitaš z žarko ljubeznijo in srčno krvjo sestavljeno tajnikovo poročilo družbe sv. Cirila in Metodija

za Istro. Ali morda te ob tem čitanju na nobenem mestu ne strese tako sveta jeza, kakor pri onem, ki ti pripoveduje o šolskih borbah v Volosko-Opatiji. Kakor se v Voloskem odreka narodu pravo do samosvoje izobrazbe, to je huje, nego krivica! Bolj, nego fakt, da se narodu odreka najnaravnnejša pravica, boli na aži in, kakor se odreka! A to dejstvo samo in način sta tipična; ponavljata se tu in tam! V malih variacijah sicer, ali bitstveno sta ista.

Hrvatje v hrvatskem kraju Volosko so zahtevali od oblasti hrvatsko šolo. Ta zahteva se menda ne bo zdela nikomur čudna. Oblast pa je odgovorila, da na Voloskem ne treba hrvatske šole. Ta odgovor je bil že malce čuden. Oblast je nadalje ponudila Hrvatje v hrvatskem Voloskem, da, če že hoče kdo njih svoje otroke pošiljati v hrvatsko šolo, naj jih pošilja v bližnjo Opatijo. Tudi ta dostavek je čuden v moderni državi, kjer naj bi kolikor le možno olajšavali obiskovanje šole.

Ali vse to ni še nič v primeri s tem, kar se je pozneje zgodilo. Ko so se Hrvatje, uvažuj, da ima naša Avstrija svoje posebne razmere, hoteli udati resignirano in so zahtevali le še to, da se vsaj šola v Opatiji razširi, odgovorila je zopet oblast, da šola v Opatiji zadošča za opatijske otroke, drugih pa ni dolžna vsprejemati!

Ali ste čuli, ali ste umeli? Poprej je rekla oblast: če hočete, vi Vološčani, pošiljati svoje otroke v hrvatsko šolo, pošiljajte jih v Opatijo; ko pa so Vološčani zahtevali, naj se ta šola v Opatiji primerno razširi, je odgovorila ista oblast, da šola v Opatiji ni dolžna vsprejeti drugih otrok! In da Vološčani niso bili samo oškodovani na svojem kulturnem interesu, ampak tudi osmešeni, je vlada svoj odgovor zapečatila še z ustanovitvijo nove — laške šole! Ta afront oblasti proti narodu, ki prosi sredstev za izobrazbo, pa ni bil več čuden, in tudi ne prečuden, ampak bi zaslužil vse drugačno označenje. To je bila naravnost nedostojna igra z najvišimi interesi naroda! In mi vprašamo zopet z ogorčenjem v duši: kedaj bo definitivno in temeljito konec tej nedostojni igri?!

S pota. Stalen sotrudnik naš nam piše: Minolega tedna so me opravi prišli na potovanje v Bosansko Dubico.

Do Prestranka sem si kratil čas gledaje kroz okno. To kratkočasje sem moral v Prestranku opustiti radi goste megle, ki me je sremljala vse do Zidanega mosta, kamor sem došel ob 6. uri zjutraj. Ker sem moral tu celih 7 ur čakati na zvezo z vlakom proti Hrvatski, ker je na Zidanem mostu — na kolodvoru — grozna drsinja (izvemši pivo, ki stane 8 nvč. navadna čaša), sem se podal čez savski most v Radeče.

Predno opišem nadaljne dogodiljaje, naj omenim, da sem imel mejpotoma, neizogibnega sopotnika — Laha, ki mi je mej vožnjo do Zidanega mosta velel: »Sera quella finestra!« (Zapri tisto okno!) Ubogal nisem, ker nisem znal — laški in ker nisem z Lahom s... pasel, da bi me privandranec smel tikati in mi zapovedovati! Vidé, da jaz nečem ubogati, obrnil se je Italijan do mojega sopotnika Dalmatince, ki je šel v Zagreb prodajati »bukine« (ustnike), ali ta mu je, po mojem migljaju, odgovoril: »Ne razumim prijatelju«. Povem naj še, da je bil med sopotniki tudi en Makedonec, ki je pa bil že ves truden in mi ni mogel dajati zaželenih podatkov o svoji domovini.

Nadomestoval pa ga je Poljak Pijotr (Peter) Karaman iz Boroznovica, Przemilskega okraja, ki je bil izvoljen v Istro po nekih Musio in Ilering, katera sta njemu in še 200 drugim poljskim hlopom (delavecem) obljubila 1.80 do 2 for. na dan.

Delali so ti ljudje kakor živina na istrski železnici, ne da bi bili za svoj trud prejeli niti toliko, da bi bilo za pošteno hrano! Vračal se je reven in gladen v svojo domovino, kjer so ga pričakovali, istotako gladni, žena in troje malih otročičev — v nadi, da jim prinese prepotrebne kruha! Revež se mi je smilil in sem ga tolažil kakor sem vedel in znal. Bog se usmili takih zavedenih revežev! Ker je naš Pijotr vpisan v socialno-demokratsko društvo, je obžalovati tem bolj, da se isto društvo ne informira dobro, predno pušča svoje člene na takopotovanje — Židom v roke!

Lepa okolica okolo Zidanega mosta me je, da si sem jo že prej videl, popolnoma razvedrila. Še bolj pa me je veselilo, da sem si mogel ogledati del lepe dolenske zemlje,

katero sem prej videl, le iz železničnega voza. Šel sem torej po novem železničnem mostu nad Savo.

Navodila na tem mostu so prirejena v slovensko-nemškem jeziku, kar je opravičeno vsaj kolikor toliko.

Ni pa opravičeno to, da imajo v čisto slovenskih krasnih Radečah večinoma dvojezične, slovensko-nemške in nekaj celoslovensko-nemških nadpisov! Radeče so trg in to lep trg, s krasno lego. Županstvo je v narodnih rokav, a občinski urad ima vendar tudi dvojezičen nadpis.

Potem, ko sem se pokrepčal v hotelu pri »Narodnem domu«, sem si ogledal lepi in v obrtniški zelo napredujoči trg, v katerem se kar vrste nove lepe stavbe. In na teh — na novih stavbah namreč — so večinoma samoslovenski nadpisi, kar beležim tu za doščenjem.

Na to sem se povrnil v prej imenovan hotel, kjer sem se par uric odpočil na dobri in čisti postelji.

Ta hotel ima krasne sobe, veliko in lepo dvorano, lepo pokrito kegljišče, biljard in lep vrt. Cene so tudi tako nizke, da sem lastnika ponovno vprašal, se-li ni pomotil v računu. Strankarske razmere so tu take, kakoršnje so po vsej Kranjski deželi — namreč žalostne! Hotel, kjer sem, kakor rečeno, gostoval, je nekdaš prav veliko delal, a je sedaj vedno prazen! Radoveden, kakor je vsaki poročevalec, sem vprašal moža po vzrokih takemu preobratu. Mož je pripomnil najprej, da on je v prvi vrsti Slovenec in narodnjak, potem pa seveda tudi trgovec. Svoječasno je bil svojo dvorano prepustil dru. Susteršču za »klerikalen« shod, kakor bi bil odstopil isto dvorano dru. Tavčarju za »liberalen« shod, ako bi ga bil kdo vprašal za njo — to pa je pokopalo moža in njega podjetje!

Oh! da bi kranjski »klerikale« in »liberalce« prišli le za par tednov v Trst, oziroma v Istro, ob času volilnih bojev! Kako drugače bi sodili o bodočnosti naroda slovenskega!

Radeče in še posebe hotel »pri Narodnem domu« priporočam najtopleje vsem onim, ki v poletnem času odhajajo na bolji sveži zrak. Nikar naj ne opuste prilike in naj si ogledajo ta lepi trg z njega lepo, zeleno, hribovito okolico.

(Pride še.)

Zaključek šolskega leta na družbeni deški štirirazrednici pri sv. Jakobu. Minolo soboto dne 13. julija imel je naš zaveden zahvalno sv. mašo v župnijski cerkvi pri sv. Jakobu. — Lepo je bilo videti predolgo vrsto praznično oblečenih dečkov in deklic, pomikajočo se v cerkev.

Nekaj laških gospodov, ki so bili slučajno v cerkvi, so se čudili: od kod toliko otrok? Vpraševali so, iz katere šole da prihajajo ti otroci. Gospodje ne vedo, da se vsa ta nežna mladina vzgaja na narodne troške, da slavna italijanska kultura zavira Slovencev pot do pouka v materinem jeziku!

Mašo je daroval družbeni katehet, veleč. g. Vinko Dolenc. — Na koro so peli naši učenci in krasno je donela sveta pesem iz nedolžnih slovenskih grl. — Potem, ko so zapeli zahvalno in cesarsko, so se vrnili v razrede. Gosp. voditelj K. m. a. š. i. č. je v posamičnih razredih zaključil leto s primernim nagovorom; prišel je iz »zlate knjige« odličnjake ter vsakemu izročil »spomin« pridnosti v tem šolskem letu. — Gospice učiteljice so porazdelile spričevala in šolsko poročilo. Odpevši par pesni so veseli šli na počitnice.

Iz šolskega poročila za leto 1901. in 1902. posnemamo, da je bilo na šoli vpisanih v I. razredu 73, v II. razredu 68, v III. razredu 64 in v IV. 89 učencev.

Kolikim otrokom se je pa začetkom leta odrekel vsprejem vled pretesnih prostorov?!

Ved leptom je večkrat obiskoval šolo g. Nekermann, c. kr. okrajni nadzornik ter se izrazil pohvalno o disciplini in napredku.

Slavna ženska podružnica sv. Cirila in Metodija je tudi v tem letu za Božič obdarovala otroke z obuvami. V viših oddelkih so otroci radi čitali knjige iz šolske knjižnice. Gospod Anton Godec, učitelj v Lembahu pri Mariboru, je daroval šoli 15 našopanih ptičev za nazorni pouk. Hvala darovatelju! — Zdravstveno stanje je bilo vse leto normalno, obiskovanje pa prav redno. — Deška šola ni priredila letos veselice, ker imamo že tako preveč društvenih zabav.

Z veseljem se spominjamo o tej priliki na prvega maturanta — odličnjaka g.

Antona Andrejčiča, ki je izšel iz naše šole in kateremu bodo še drugi sledili.

Naš narod nima družbe bolj važne in bolj vredne, nego je družba sv. Cirila in Metodija, katera vzdržuje slovenske šole v Trstu in sploh ob mejah naše domovine. — Možka podružnica sv. Cirila in Metodija, postavljena na noge in skrb, da bo zanimanje za našo družbo postajalo živeje in živeje. Skrbeti moramo, da bomo imeli svojih »hčera«, a tudi svojih — sinov!

»Gregor«.

Včerajšnji dan. Včeraj popoldne imeli smo v mestu in po okolici na petih krajih slovenske sestanke, in sicer v Rojanu, pri sv. Jakobu, pri Sv. Ivanu, v Rocolu in v Šklednji in so vsa ta slavja so vspela najlepše. Nekoliko več poročila podamo v prihodnjih številkah.

Družba sv. Mohorja je dosegla letos število 80.000 udov. Ta sijajni uspeh je najlepša prslava 50 letnice obstanka te družbe, na katero more biti mali narod slovenski ponosen po vsej pravici in pred vsem svetom.

Grozna nesreča. V soboto zjutraj pripravljal je 40-letni pirotehnik Antona Cargnelutti v neki mali hišici na posestvu konjedera Jorasa umetalne ognje za neko večerajšjo slavnost. Na dela sta mu pomagala njegov mali sinček Lucijan in neki 20-letni delavec imenom Anton Bacinello. Kar na enkrat — ne ve se, iz kakkega vzroka — je v rokah Antona Cargnelutti eksplozivni omot in takoj zatem se je vnel ves material za umetalne ognje, spravljen v hišici, vsled česar je nastala grozna eksplozija, ki je odnesla v zrak streho in uničila vse, kar je bilo v hišici. L. Bacinello, ki je bil v tem hipu pred hišico, si je rešil življenje; oče in sin Cargnelutti pa sta bila po eksploziji ubita. Cargnelutti je zapustil udovo s šestimi otroci.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 27.0° ob 2. uri popoldne 25.0° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 751.0 — Danes plima ob 5.23 predp. in ob 3.49 pop.; oseka ob 10.29 predpoludne in ob 10.54 popoldne.

Dražbe premičnin. V torek, dne 15. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Barkovlje 60, oprema v zalogi, jestvine, kolonijalno blago; ulica S. Francesco 16 B, hišna oprava; ulica della Tesa 650, krava; ulica della Loggia 5, hišna oprava; trg S. Caterina 2 in ulica Tintore 5, hišna oprava, obleka in perilo; ulica delle Poste 4, ti-skarniški stroji.

Društvene vesti.

Slovanska čitalnica bo imela jutri v torek ob 9. uri zvečer svoj redni letni občni zbor, na kar se tem potom opozarjajo vsi društveniki.

Vojaško veteransko podporno društvo za Trst in okolico, pod protektoratom njeg. ces. visokosti nadvojvode Frana Ferdinanda od Avstrije Este, nam naznanja, da je c. k. namestništvo odobrilo načrt za novo društveno zastavo. Blagoslovljenje se bo vršilo dne 17. avgusta. Zastavo izdelujejo šolske sestre v šoli sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakoba.

Vesti iz ostale Primorske.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra pa do vstetega 9. julija 14557 gostov. Od 3. julija pa do vstetega 9. julija je prirastlo 539 oseb. Dne 9. julija je bilo navzočih 1135 gostov.

× Družba sv. Cirila in Metodija. Iz govora predsednika, prof. Vekoslava Spinčiča, posnemljemo:

Odnašaji, ki se dali povoda, da se je zasnova, naša družba, obstoje še vedno. Naš narod v Istri, tisoči in tisoči naše dece, nima šol. Krvni sovražniki naši delajo tudi pomočjo šole, da bi narod naš v Istri zatrl. Činitelji, poklicani v to, da ustvarjajo šole, za katere tudi naš narod plačuje, in debelo plačuje, ne ustvarjajo jih ali pa le jako počasi. Na družbi je torej, da nedomesti to.

Društvo »Dante Alighieri«, katero podpira društvo »Lega Nazionale«, ima baje namen, da izven Italije širi italijanski jezik in ital. kulturo. Ako bi bilo gospodi res do kulture, imeli bi dovolj dela doma, v Italiji. Malo kje so šole tako slabò urejene kakor tam. Malo kje je toliko nepismenih ljudi, kolikor tam. Malo kje ali pa nikjer

se ne dogaja toliko in takih zločinov, kolikor in kakoršnjih tam.

Ali njim ni do kulture, ampak jedino le do italijanske misli. Že samo ime društva »Dante Alighieri«, ime moža, ki je ustanovil jedinstveni italijanski jezik, pravi, da je tako. On je simbol ujedinjenja vseh Italijanov, naj bivajo kjer-koli!

(Pride še.)

Vesti iz Kranjske.

* Iz vipavske doline nam pišejo: Veliko nasprotnikov imate Vi tržaški in istrski Slovenci! Obupni so odnošaji, pod katerimi trpite. Hudi, težki, utrudljivi so boji, ki jih morate biti z mnogoštevilnimi in močnimi nasprotniki. Mi se vam kar čudimo, kako vztrajate pod tako težo. Naravnost strmimo pa, da se še lepo razvijate vzlic takim razmeram.

Hudo Vam je; prebiti Vam je mnogo trpkega in grenkega: mnogo žaljenj in mnogo proganjanj.

In vendar, vendar, dragi gospod urednik! Kakor vas na eni strani pomilujemo, tako Vas, Tržačane in Istrane, na drugi strani zavidamo! In vendar ste srečnejši od nas, mnogo srečnejši, nego mi na Kranjskem. Pri nas se voditelji psujejo med seboj, z besedami »pluvajo« eden na drugega (»Slovenec« je rekel te dni celo, da vsa družba, kolikor jo je bila zbrana v »Narodnem domu«, ni vredna, da bi njegova, »Slovenčeva«, stranka plnila nanje); eden drugega predstavljajo svetu kakor »sleparje«, očitajo si, da »žro« na škodo ljudstva!

A kdo trpi pri tem! Posamični poslanci gotovo tudi, a to bi nas ne brigalo toliko, da si nas boli, ko vidimo, da brat brata sovraži tako — neliberalno in — nekrščansko, na način, ki pomenja profanacijo toliko pojma o liberalizmu, kolikor — verskega čustvo-vanja!!

Kakor povsodi po Kranjskem tako so tudi po naši vipavski dolini ljudje kakor zbesneli in žnjimi so seveda tudi o razmere kar podivjale. Dogodkov na Gočah se mora n. pr. človek kar sramovati. Gorje njim, ki so odgovorni za te dogodke!

Gorje, kajti ugled in korist naroda trpita pri tem največ. Ptujec v deželi se smeje v pest in — prav ima! Stokrat prav. Tisti ptujec, ki se pač veže sedaj s tem, sedaj z onim, kakor mu že najbolje kaže, ki pa vsikdar in vedno misli le — na-se!!

Tako je pri ras na Kranjskem! Pri Vas v Trstu in v Istri pa je — drugače. Ali nas umejete sedaj, zakaj Vas mi vendar le zavidamo! Če ste tepeni vi, vas tepe sovražnik; mi pa se tepemo — sami!! A sovražnik bi bil le badak, ako ne bi izkoriščal tega tepeža našega!

* Toča. Dne 7. julija med 1. in 2. uro je pobila toča in ogromne škode napravila po vsej šentjernejški ravnini. Najbolj so prizadete vasi ob Krki. Ubogi kmet! Letos se je obetala prav dobra letina, a ta nesreča je vse nade revnega kmetiča uničila.

* V Ilirski Bistrici umrla je Helena Hrvatič, vdova c. k. finance stražnika, 87 let stara. Umrla je od 1854. leta naprej, torej celih 47 let, živela pokojnino, dosti let po 16 krajcarjev na dan, poslednja štiri leta po 400 K na leto.

Brzljavna poročila.

Kralj Viktor Emanuel v Petrogradu.

PETROGRAD 13. (B.) Mej slavnostnim obedom na čast italijanskemu kralju je car Nikolaj izrekel nastopno zdravje: »Živim zaloščenjem pozdravljam navzočnost Vašega veličanstva; posebno prijetno nam je, da je Vaše veličanstvo začelo svoja potovanja ravno s tem, da je prišlo k nam. Vsa Rusija vidi v tem nov znak vezi resničnega prijateljstva, ki nas družijo, in se pridružuje našim čustvom. Čustva in mejsebojne simpatije, ki se bolj in bolj kažejo mej našimi narodi, povsodu razvijajo razvoj odnošajev, kakor si jih ne moremo bolj želeli v interesu naših dežel. Jaz se zahvaljujem Vašemu velič. presrečno na Vašem obisku ter dvigam svojo časo na slavo in srečo Vaše prevzvišene osebe in na ono kraljice Jelene, kraljice matere in vse kraljeve rodbine ter napijam na blagor Italije«. Godba je zasvirala italijansko himno.

Kralj Viktor Emanuel je odgovoril: »Zahvaljujem se Vašemu veličanstvu na pri-srčnem vsprejemu in ljubeznivih besedah, ki ste jih izustili ravnokar do mene in moje dežele. Vezi osebne prijateljstva, ki nas,

na srečo, združujejo, ki že dolgo obstoje med Rusijo in Italijo, delajo mi ta obisk posebno prijetnim. Prišel sem v Petrograd, spremljan po odobravanju svojega naroda, ki v tesnem sklopljenju teh vezi vidi novo jamstvo miru in blaginje. S takimi čutili dvigam svojo časo na čast Vašemu carskemu veličanstvu, na slavo vlade in blaginje Rusije, na srečo carice Marije Feodorovne, carice Aleksandre Feodorovne, kakor tudi vse carske rodbine«. Godba je zasvirala rusko narodno himno.

PETROGRD 14. (B.) Car Nikolaj je podelil italijanskemu ministru za vnane stvari, Prinettiju red Aleksandra Nevskega, katerega mu je izročil grof Lamsdorf takoj po prihodu.

Smrt Garibaldijevega sobojevnika.

RIM 14. (B.) Senator Anton Mordini nekdanji Garibaldijev sobojevnik je umrl danes zjutraj.

Sprememba v angleškem ministerstvu. LONDON 13. (B.) Lord Salisbury je odstopil, Balfour je imenovan ministerskim predsednikom.

Boj med Nemci.

HEB 13. (B.) Danes predpoludne je bil tu obrtni shod, ki se je izvršil mirno. Popoludne je bil vsenemški shod obiskan od kakih 1000 oseb, toda polovica njih se je oddaljila med zborovanjem. Govorili so Schönerer in drugi Vsenemci, vsprejeta je bila resolucija, ki izreka Schönererju in njegovim somišljenikom v državnem zboru zaupanje. Zborovanje se je izvršilo nemoteno, ker so bili navzoči le pristaši Schönererjevi.

Stolp sv. Marka zrušen?

BENETKE 14. (B.) Včeraj se je raz-širila tu govorica, da se zvonik sv. Marka hoče zrušiti, kar je povzročilo veliko razburjenje. Pokazalo se je pa, da gre le za eno razpoklino v zidu, ki ni nevarna. Vendar hočejo zvonik podpreti ter zvoneje omejiti. (Po vsem mestu tržaškem pa se govori danes, da se je zvonik sv. Marka faktično porušil. Op. ur.)

BENETKE 14. (P.) Zvonik sv. Marka se je podr.

Loterijske številke izžrebane dne 12. julija:					
Trst	72	53	49	76	86
Linc	52	36	18	69	80

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

Iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne

XXXXXXXXXXXX cene. XXXXXXXX

VILJEM DALLA TORRE

v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)

Moje pohištvo donesrečno. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tessa, vogal

ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko popoldne)

Via Limitanea

In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, sraz in slik. Izvije naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Razpis natečaja.

Na mešanji dvorazrednici se slovenskim učnim jezikom v Hrušici popolniti je mesto učiteljice III. plačilnega reda, eventualno učitelja istega reda.

Dohodki združeni s to službo razvidni so iz deželne postave za Istro z dne 9/10. 1901 dež. zak. list št. 35. Prositeljice ili prositelji naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom štirih tednov sem predložijo.

C. kr. okrajni šolski svet.

Predsednik:

Manussi l. r.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1. nvc. za bened. za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglašji za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerno.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki st. ahajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini Ponte della Fabbrica št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birmo; obleke za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld. 1.80 do 4, volnene goldinarje 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojčeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gld. 1.30 do 2.
Lastna poselnost: črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Skladišče vina ulica Acqui edotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah, Fine pašne in desertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12
ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Banskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali udglanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
trvrke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa kemur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno t-dili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družie. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

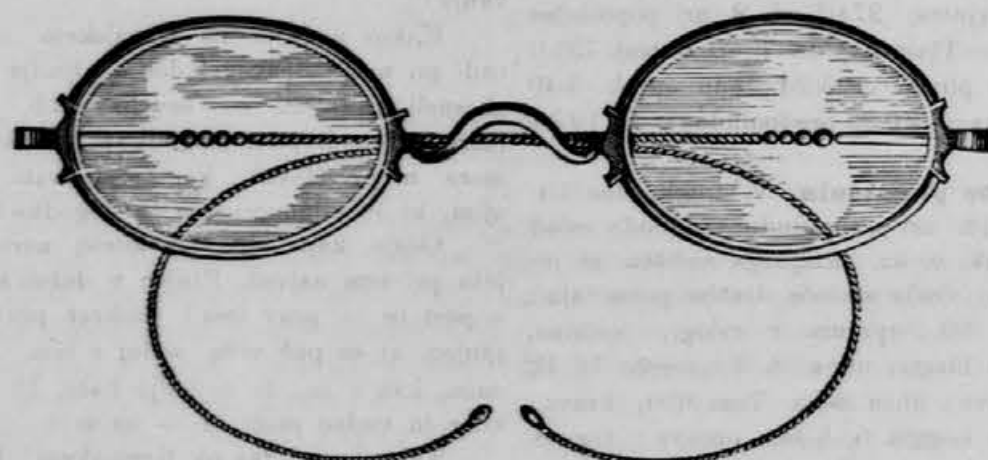
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: Svoji k svojim!

Ulica Nuova

Nasproti lekarni Zanetti

Velikanski izbor naočnikov malih in velikih

najmodernejšje in najnovejšje vrste

s čistimi lečami od pravega kristala, udelenimi v niklju, jeklu, aluminiju, zlatu in srebru, po zdravniških predpisih. Cene od 25 nvc. naprej.

Bogat izbor daljnogledov

za gledališča, kopno in morje

z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov in termometrov za na okna in za merjenje mrzlice. Cena od 25 nvc. naprej.

IZBOR POVEKŠEVALNIH STEKEL

in velikaška zaloga modernih LORNET od 1 gld. naprej
Jako nizke cene. — Prodaja na debelo za razprodajalce. — Sprejemajo se poprave.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poktne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatev so poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

n-sproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materijala.

Delavnica. — Inženjerski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST

pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, spirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete.
MASILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mlino.
PASE iz usnja in drugih materijev.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škroplilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.

Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela prevzame.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico, zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejšje iz prih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okrasji za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, ktere izvrši najtočneje in najuatanerje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.